

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
Ф А К У Л Т Е Т „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „ОБЩА ИКОНОМИЧЕСКА ТЕОРИЯ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(проф. д-р Ст. Маринов)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: **“ИКОНОМИКА НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР”;**

ЗА СПЕЦ: **„Публична администрация“; ОКС „бакалавър“**

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: **3; СЕМЕСТЪР: 5;**

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: **240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.**

КРЕДИТИ: **8**

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Христо Мавров)

2.
(гл. ас. д-р Вениамин Тодоров)

Ръководител катедра:
„Обща икономическа теория“ (доц. д-р Христо Мавров)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина “Икономика на публичния сектор” е приложение на моделите и инструментите на икономическия анализ към дейността на държавата и публичните институции. Изяснява се икономическата роля на публичния сектор в смесената икономика и се проследяват различните видове публични политики, които са насочени към постигането на ефективност, справедливост и стабилност на икономическото развитие. Учебното съдържание дава знания за аналитичните подходи и методите за оценка и оптимизиране на бюджетната политика, данъчното облагане и програмите за обществени разходи. Внимание се отделя и на особеностите на публичния избор като механизъм за непазарно съгласуване на интересите, който определя икономическите насоки на публичната дейност.

Дисциплината има за цел да създаде знания и да формира умения в посока на:

- 1) усвояване на основните концепции и базовите идеи, чрез които съвременната икономическа теория осмисля и обяснява функциите и дейността на публичния сектор;
- 2) познаване и прилагане на модерни методи и аналитични инструменти за оценка, анализ и оптимизиране на решенията в областта на бюджетната политика, данъчното облагане, публичните разходи и други сфери на публичния мениджмънт;
- 3) извършване на самостоятелни икономически анализи и диагностика на проблеми в сферата на публичните дейности;
- 4) използване и усвояване на специализираната литература и новостите в дадената област.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В ИКОНОМИКАТА НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР		2	2	
1.1	Предмет и методология			
1.2	Публичният сектор в смесената икономика: същност и характеристика			
1.3	Обхват и структура на публичния сектор			
ТЕМА 2. ИКОНОМИЧЕСКА РОЛЯ НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР		2	2	
2.1	Икономическа необходимост от публичен сектор			
2.2	Икономически функции на държавата			
2.3	Непазарни дефекти – провали на държавната намеса			
ТЕМА 3. ПУБЛИЧНИ БЛАГА		4	2	
3.1	Същност и свойства на публичните блага			
3.2	Публични блага и проблемът за свободния ездач			
3.3	Чисти и смесени публични блага			
3.4	Оптимален обем на предлагане на публичните блага: подход на П. Самуелсън и модел на Линдал			
3.5	Теория на Дж. Бюкенън за клубните блага			
3.6	Мериторични блага: същност и характеристика			

ТЕМА 4. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ, ЕФЕКТИВНОСТ И БЛАГОСЪСТОЯНИЕ		4	2	
4.1	Парето ефективност и Парето подобрения			
4.2	Роля на публичния сектор за постигане на ефективност			
4.3	Доходно неравенство и бедност: крива на Лоренц, коефициент на Джини, линия на бедността.			
4.4	Справедливост и ефективност: възгледи за справедливостта при разпределението			
4.5	Роля на публичния сектор за постигане на справедливост: цели и инструменти на преразпределителната политика			
4.6	Принцип на компенсацията на Хикс-Калдор			
ТЕМА 5. ОСНОВИ НА ТЕОРИЯТА ЗА ПУБЛИЧНИЯ ИЗБОР		4	1	
5.1	Същност и методологически предпоставки на теорията за публичния избор			
5.2	Особености на формиране и разкриване на предпочитанията при публичния избор			
5.3	Принципът на мнозинството и парадокса на Кондорсе			
5.4	Теорема на К. Ароу за невъзможността			
ТЕМА 6. ОСОБЕНОСТИ НА ПУБЛИЧНИЯ ИЗБОР		2	1	
6.1	Модел на медианния избирател			
6.2	Групи със специални интереси, лобиране, коалиции, размяна на гласове			
6.3	Феноменът "политическа рента"			
6.4	Политически бизнес цикъл			
ТЕМА 7. БЮДЖЕТ НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР		2	2	
7.1	Същност, структура и значение на публичния бюджет			
7.2	Етапи на бюджетния процес			
7.3	Бюджетен процес, ефективност и роля на бюрократа			
ТЕМА 8. РАЗХОДНА СИСТЕМА НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР		4	2	
8.1	Същност и измерване на публичните разходи			
8.2	Класификация на публичните разходи			
8.3	Публични разходи и разпределение на ресурсите			
8.4	Публични разходи и разпределение на доходите			
8.5	Теории за растежа на публичните разходи			
ТЕМА 9. ЕФЕКТИВНОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ РАЗХОДИ: АНАЛИЗ "РАЗХОДИ – ПОЛЗИ"		4	6	
9.1	Методи за анализ и оценка на публични проекти			
9.2	Предимства на метода „разходи – ползи“			
9.3	Класификация на разходите и ползите			
9.4	Икономически критерии за оценка на ефективността, използвани при метода „разходи – ползи“			
9.5	Проблеми при прилагането на метода „разходи - ползи“			
ТЕМА 10. ПРИХОДНА СИСТЕМА НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР		4	2	
10.1	Същност и източници на публичните приходи			
10.2	Класификация и структура на публичните приходи			

10.3	Елементи на данъка			
10.4	Видове данъчни ставки и типове данъчно облагане			
10.5	Критерии за оценка на данъчните системи			
ТЕМА 11. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ И СПРАВЕДЛИВОСТ		4	2	
12.1	Подходи към данъчната справедливост			
12.2	Вертикална и хоризонтална справедливост на данъчното облагане			
12.3	Преразпределение на доходи и богатство чрез данъчната система			
12.4	Разпределение на данъчното бреме			
ТЕМА 12. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ И ЕФЕКТИВНОСТ		3	2	
13.1	Данъчно облагане с цел коригиране на пазарни дефекти			
13.2	Деформиращо влияние на данъците при разпределението на ресурсите			
13.3	Свърхданъчно бреме			
13.4	Оптимално данъчно облагане			
ТЕМА 13. ДЕФИЦИТНО БЮДЖЕТНО ФИНАНСИРАНЕ		4	2	
14.1	Фискална политика и стабилизационна функция на публичния сектор			
14.2	Бюджетен дефицит и държавен дълг			
14.3	Източници и форми на финансиране на бюджетния дефицит			
14.4	Избор между данъчно и дългово финансиране на публичните разходи: изтласкващ ефект, ефект на Рикардо- Баро			
ТЕМА 14. НОВИЯТ МЕНИДЖМЪНТ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР		2	2	
15.1	Традиционен възглед за управлението на публичния сектор			
15.2	Същност, характеристики и принципи на новия мениджмънт в публичния сектор			
15.3	Сфери и форми на приложение на новия мениджмънт в публичния сектор			

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Тест	1	15
1.2.	Контролна работа	1	50
Общо за семестриален контрол:		2	65
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит	1	100
Общо за сесиен контрол:		1	100
Общо за всички форми на контрол:		3	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Маринов, Георги, Тодоров, Вениамин, Богданов, Христоско, Камджалов, Мирослав. Есета по фискална политика, Варна, Lecti Book Studio, 2018.
2. Браун, Чарлс, Джаксън, Питър. Икономика на публичния сектор. София, Пъблиш Сайт Сет - Агри ООД, 1998.
3. Владимирова, Тодорка и др. Публични финанси. Варна, ИК „СТЕНО”, 2008.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Тодоров, Вениамин. Бюджетните дефицити в България и пазарът на международни държавни ценни книжа. Годишник на Икономически университет - Варна, Варна, Наука и икономика, Том 89, 2019, с. 198-251.
2. Тодоров, Вениамин. Публични разходи и жилищна политика. Строително предприемачество и недвижима собственост, Варна, Наука и икономика, 2019, с. 182 - 191.
3. Владимиров, Владимир. Фискални влияния върху дългосрочния икономически растеж. Годишник на ИУ-Варна, том 83, 2012.
4. Владимиров, Владимир. Фискална политика и макроикономическа стабилизация. Варна, Стено, 2011.
5. Мавров, Христо. Размерът на държавните разходи и темпът на икономическия растеж в България. Икономически алтернативи, № 1, 2007.
6. Стиллиц, Доузеф. Икономика на държавния сектор. София, Университетско издателство “Стопанство”, 1996.
7. Статев, Стати и др. Икономика и публичен сектор. София, Университетско издателство “Стопанство”, 2013.

8. Коева, Стефка. Икономика на политиката: "Публичният избор" – икономическа теория на демокрацията. Варна, ИК „СТЕНО“, 2009.
9. Конакчиев, Дончо, Андонова, Кремена. Икономика на публичния сектор. Варна, Унив. изд. Варненски свободен унив. Черноризец Храбър, 2012.
10. Стоичкова, Огняна. Икономика на публичния сектор. Благоевград, БОН, 2007.
11. Брусарски, Румен. Анализ “Разходи – Ползи”. София, Университетско издателство “Стопанство”, 2003.
12. Манлиев, Георги, Икономика на публичния сектор, София, ИК “КИНГ”, 2009.
13. Радулова, Анелия. Икономика на публичния сектор. Свищов, АИ Ценов, 2011.
14. Todorov, Veniamin. The Link between Bank Instability and Fiscal Sustainability in Bulgaria. Economy in a Changing World: National, Regional and Global Dimensions, Varna, Science and Economics, 2015, pp. 343 – 349.
15. Todorov, Veniamin. Bank Failure and Bulgarian Sovereign Debt: A Year Later. Economy and Politics in the Post-Crisis World, Varna, Science and Economics, 2015.
16. Gruber, Jonathan. Public Finance and Public Policy. 6th ed. Worth Publishers, 2019.
17. Hyman, David. Public Finance: A Contemporary Application of Theory to Policy. 12th ed. Cengage Learning, 2020.